

**[Viggo Nielsen.]**

hus, dels paa et Udhusloft, og da Sagerne skulde overgaa til den nye Formand, viste det sig, at Rotterne havde fortæret store Dele af Papirerne. Saadanne uheldige Forhold burde naturligvis straffes efter Loven om Bekæmpelse af Rotteplagen, men det nytter jo ikke meget at ombringe en Rotte, naar først den har ædt de vigtige Papirer.

Det forekommer mig, at det er paa Tide, at der gennemføres en Ændring af hele den landkommunale Administration. Udviklingen har medført, at den gamle Form for Landkommunernes Administration simpelt hen er sprængt. Baaede paa de teoretiske og praktiske Omraader er dette Tilfældet. De mange Love og Cirkulærer, den stærke Stigning i de landkommunale Opgaver og ikke mindst den stærkt forøgede Korrespondance samt Forøgelsen af de rent skriftlige Arbejder med Skatteudskrivninger, Afskrivning af Lister, Indberetning til Myndighederne, Undersøgelse af sociale Forhold m. v. har nødvendiggjort Oprettelsen af kommunale Kontorer, hvortil man har knyttet den nødvendige Medhjælp, der kan holde Sagerne i den nødvendige kontormæssige Orden. Alene dette, at man paa Skrivemaskine kan tage Kopi af hele Korrespondancen, har sin store Betydning; men en saadan Ordning er langtfra gennemført i alle Kommuner.

For et Par Dage siden talte jeg med en Mand, der for et halvt Aar siden havde overtaget Hvervet som Skyldraadsformand. Han fortalte mig, at han var stillet i en ret uheldig Situation, idet han fra sin Forgænger ikke havde modtaget en eneste Skrivelse, et Cirkulære eller en Kopi af de Sager, der hidtil havde været behandlet inden for Skyldraadet. Dette Forhold berørte ikke direkte den kommunale Administration, men det er et Eksempel, der taler sit tydelige Sprog om, hvor nødvendigt det er at faa slige vigtige Sager ind under forsvarlig kontormæssig Behandling.

Men ved en eventuel Ændring maa man tage under Overvejelse at gennemføre en Forhøjelse af den Løn, der ydes til de sognekommunale Tillidsmænd. Den Sogneraadsformand, der skal klare sin Post paa forsvarlig Maade, har adskillige Timer af Dagen besat, og han faar mere og mere vanskeligt ved at passe sit private Erhverv. Lønnen for de kommunale Hverv er imidlertid alt for ringe til, at han kan holdes skadesløs. Han lider derved et økonomisk Tab, og hans Arbejde eller Erhverv kan som Følge af hele hans offentlige Indsats lide derunder.

Værst er det imidlertid, hvis det kommunale Tillidshverv kommer til at lide derunder.

Man har ikke vanskeligt ved at forstaa, at flere og flere føler det som en tung Byrde at paatage sig et kommunalt Hverv paa Landet, idet enhver løber den Risiko at blive Formand eller Kasserer, og det skulde jo ikke gerne gaa saadan, at kun Velhavere kan gaa ind i et Sogneraad. For Smaafolk er det imidlertid ikke behageligt at skulle overtage ledende Stillinger, saa længe Honoraret er saa ringe som i Øjeblikket, thi det vil næsten være umuligt for en Arbejder eller Haandværker at passe sin daglige Gerning, hvis han skal overtage Hvervet som Sogneraadsformand, Kasserer eller Formand for det sociale Udvalg. Som Følge heraf kan vi godt komme til at staa i den Situation, at de bedste Folk ikke kommer frem, naar de maa frygte for økonomisk Ruin i Forbindelse med dette offentlige Tillidshverv. Det vil kort og godt medføre, at de brede Lag i Befolkningen faar vanskeligt ved at finde de nødvendige Folk som Repræsentanter.

Dette Forhold anser jeg for at være af en beklagelig og farlig Karakter. Vi kan ikke blive ved at betragte disse Hverv som saakaldte Æreshverv; der maa ydes en forsvarlig Betaling for det betydningsfulde Arbejde, der udføres, og vi maa have Administration paa Højde med Tidens Krav. Man finder det ganske naturligt, at en Borgmester i en Købstad lønnes ordentligt, og at han faar Pension; men en Sogneraadsformand i en Landbokommune, der maaske er dobbelt saa stor, skal pænt nøjes med de faa Hundrede Kroner, der kan blive til Raadighed. Her maa Opfattelserne revideres.

Men denne Sag har ogsaa en anden alvorlig Side. I de sidste 10—15 Aar har vi været Vidner til en lang Række kedelige Sogneraadsaffærer rundt om i Landet. Vi har læst om Underskud, og der har i flere Tilfælde været kriminelle Forhold til Stede. Jeg vil hævde, at der i al Almindelighed ikke er Tale om uhæderlige Folk. Jeg har gennem Aarene beundret den store Flid, der her er udvist, og det uhyre Arbejde, som mange af vore landkommunale Ledere har udført, ligesom jeg har beundret den Punktighed, der af mange er lagt for Dagen i Administrationen. Men Forholdene og de uheldige Administrationsformer har simpelt hen taget Magten fra de paagældende. Arbejdet og Opgaverne er vokset dem over Hovedet, de har savnet det nødvendige Kendskab til Regnskab og Bogføring, de har ikke kunnet finde ud af Labyrinterne i de sociale